

Nostos [νόστος], el camí de tornada

Un projecte d'Antoni Madueño amb la participació de l'Institut Alella i l'Escola Fabra

Els antics grecs encunyaren el mot nóstos per definir el camí de tornada dels mariners a la seva terra, sovint després de molt de temps d'absència. Així, l'Odissea esdevé el relat paradigmàtic d'un gènere, els nóstoi.

La vivència del camí de tornada, o el camí de casa, és universal en el temps i en les geografies. El camí dels exiliats, en un viatge d'anada que ha de ser sempre provisional; el camí dels aventurers o el viatge interior, al camí de casa a l'escola i de l'escola a casa, aquell que férem de petits, sols o acompanyats, un camí decorat per camps o per cases, per carrers ròncecs, per un autobús, per paisatges desapareguts i ara transformats o irreconeixibles.

La nostra memòria ha fixat, a còpia de repeticions, imatges llunyanes en el temps, olors, sensacions que ens acompanyaren en els trajectes a l'escola. Mínims reductes d'allò que fou ingènua-ment, sense pretensions de romandre, i que han esdevingut en cadascú petites fortalises del record: una olor, un arbre, una porta rere la qual s'amagava algú, les ruïnes d'una casa abandonada...

[...]

El projecte Nostos, el camí de tornada, és un viatge polièdric als records d'infantesa i alhora una dissecció del sentiment dels que encara no recorden. Perquè en l'empremta que les imatges estampen en la memòria podem reconèixer el nostre jo primer.

El recorregut, però, participa de diferents visions, la del jo i la de l'altre. El transeünt i el qui mira rere la finestra estant, els paisatges o les illes conegudes que articulen el viatge.

La nostra proposta aplega les imatges i les veus, les perspectives des dels angles oposats del cel i de la terra. El cel i les antenes, els paisatges anant cap a l'escola, i els detalls gairebé microscòpics del camí.

Aquesta exposició representa l'encarnació plàstica d'allò que fou i ja no hi és, del més fugitiu dels conceptes que és el trànsit. Superposició ordenada de moments i d'espais que passen i només resten en tant que impregnació o residu de la memòria, la nostra i a vegades també la dels altres.